

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 362/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť J. J., zastúpeného advokátom JUDr. Júliusom Kvetánom, Štefánikova 17, Humenné, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 387/2013-236 z 30. októbra 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. J. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. februára 2014 doručená sťažnosť J. J., (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 387/2013-236 z 30. októbra 2013, ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Právo sťažovateľa J. J. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd v znení protokolu č. 11 v konaní Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co/387/2013 bolo porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. októbra 2013 sp. zn. 4 Co 387/2013 a nariaďuje Krajskému súdu v Bratislave bez zbytočných prieťahov vo veci konať a rozhodnúť.

3. Sťažovateľovi J. J. priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške 313,04 Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaslať k rukám jeho právneho zástupcu JUDr. Júliusa Kvetána, Advokátska kancelária Štefánikova 17, 066 01 Humenné do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a k nej pripojených príloh, sťažovateľ bol ako žalobca účastníkom konania vedeného pred Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 8 C 133/2007, v ktorom sa domáhal proti Migračnému úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako žalovanému (ďalej len „žalovaný“) po úpravách petitu žaloby uloženia povinnosti žalovanému (1) uzatvoriť so sťažovateľom ako zamestnancom pracovný pomer na základe pracovnej zmluvy na funkciu ekonóm – špecialista v záchytnom tábore pre utečencov v Humennom k 16. augustu 2006 do troch dní od právoplatnosti rozsudku, (2) zaplatiť „ušlú“ mzdu od 16. augusta 2006 až do dňa umožnenia žalovaným sťažovateľovi vykonávať prácu v sťažovateľom špecifikovanej výške, 100 % osobného ohodnotenia za rovnaké obdobie, to všetko s úrokom z omeškania, a (3) zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v sume 33 193,91 €.

Žalobu sťažovateľ odôvodnil tým, že 12. apríla 2006 sa zúčastnil výberového konania na pozíciu vedúci azylového zariadenia v Humennom, ktorého vyhlásenie bolo oznámené vyvesením 21. marca 2006 na úradnej tabuli mesta Humenné a súčasne na úradnej tabuli Úradu práce, sociálnych vecí a služieb zamestnanosti v Humennom s náležitostami ustanovenými zákonom [§ 5 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce

vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 552/2003 Z. z.“)]. Výberového konania sa zúčastnilo spolu osem uchádzačov, po písomnom teste s rovnakým počtom bodov postúpil na ústny pohovor sťažovateľ a J. O.. Po skončení pohovoru im bolo dané na vedomie, že výsledok výberového konania im bude oznámený poštou. Keďže sťažovateľovi nebol výsledok oznámený v 10-dňovej lehote od výberového konania, listom z 26. mája 2006 požiadal o uzatvorenie pracovného pomeru, pretože sa dozvedel, že J. O. do funkcie nebol ustanovený. Žalovaný sťažovateľovi listom z 8. júna 2006 oznámil, že výberové konanie vykonané 12. apríla 2006 nebolo výberovým konaním na miesto vedúceho zamestnanca v zmysle zákona č. 552/2003 Z. z., s J. O. bol rozviazaný na jeho žiadosť pracovný pomer z funkcie odborný radca, a ponúkol sťažovateľovi inú pracovnú pozíciu v záchytnom tábore v Humennom, a to ekonóm – špecialista. Žalovaný do funkcie vedúceho záchytného tábora ustanovil následne M. V., ktorý sa výberového konania nezúčastnil. Sťažovateľ s ohľadom na celkovú životnú situáciu, ktorá ho nútila zamestnať sa aj za nevýhodných podmienok, bol ochotný ponuku prijať a písomne to žalovanému oznámil. S ohľadom na jeho vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a odbornú prax by mu podľa jeho presvedčenia mal prináležať plat v platovej triede 11 až 12. Žalovaný však následne predložil sťažovateľovi návrh pracovnej zmluvy na miesto ekonóm – špecialista so zaradením v platovej triede 8. Sťažovateľ a žalovaný takúto pracovnú zmluvu uzatvorili 29. novembra 2006 (pracovný pomer bol dojednaný na dobu určitú od 1. decembra 2006 do 30. novembra 2007 so skúšobnou dobou tri mesiace). Platovým dekrétom žalovaného z 29. novembra 2006 bola sťažovateľovi určená platová trieda 8. Rozhodnutím riaditeľa žalovaného z rovnakého dňa bol sťažovateľ zaradený do rizikovej skupiny zamestnancov z dôvodu možnej nákazy infekciou s poučením, že je povinný podrobiť sa povinným očkovaniam (chrípka, hepatitída typu A, B) a riadiť sa pokynmi zmluvného lekára, ktorého je povinný na toto rozhodnutie upozorniť. Žalovaný oznámením z 9. februára 2007 skončil so sťažovateľom k 28. februáru 2007 pracovný pomer v skúšobnej dobe. S ohľadom na uvedené sa sťažovateľ domáhal uloženia povinnosti žalovanému uzatvoriť s ním pracovný pomer v súlade s (pôvodnou) ponukou žalovaného od 16. augusta 2006 a zaplata „ušlej“ mzdy od tohto času. Pokiaľ sa sťažovateľ domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, dôvodil tým, že hoci bol vystavený riziku nákazy a pracoval v zdraví

škodlivom prostredí, žalovaný ho nevyzval, aby sa podrobil predpísanému očkovaníu, a vystavil ho tak riziku ohrozenia zdravia.

Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. Uskutočnený pohovor so záujemcami o pracovné miesto riaditeľa záchytného tábora, na ktorom sa sťažovateľ zúčastnil, nebol výberovým konaním podľa zákona č. 552/2003 Z. z., ale iba pohovorom s občanmi, ktorí mohli mať záujem o takúto prácu. Na základe pohovoru bolo sťažovateľovi ponúknuté pracovné miesto ekonóm – špecialista, sťažovateľ ponuku prijal, pracovnú zmluvu podpísal a s platovým zaradením súhlasil. Pracovný pomer so sťažovateľom bol riadne skončený, nárok na žiadnu ďalšiu mzdu nemal. Na povinnosť očkovania bol sťažovateľ žalovaným upozornený, zaočkovať sa však nedal, nevedno na akú ďalšiu výzvu ešte údajne čakal.

Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 8 C 133/2007-208 z 12. septembra 2012 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že v konaní bolo preukázané uzatvorenie pracovnej zmluvy na miesto odborný referent špecialista – ekonóm v záchytnom tábore v Humennom (29. novembra 2006) i skončenie ňou založeného pracovného pomeru (k 28. februáru 2007). Toto skončenie pracovného pomeru považoval okresný súd za platné. Hoci sa sťažovateľ domáhal v zákonnej lehote návrhom z 8. marca 2007 určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru, svoj návrh vzal späť a konanie bolo zastavené. Nemožno preto uložiť žalovanému, aby prijal sťažovateľa znova do pracovného pomeru, tak ako to sťažovateľ žiada, takáto požiadavka sťažovateľa je v rozpore nielen s hmotným právom, ale aj s princípom zmluvnej voľnosti žalovaného ako zamestnávateľa. Keďže nemožno uložiť žalovanému povinnosť uzatvoriť so sťažovateľom pracovný pomer, nemožno vyhovieť ani jeho žalobe, pokiaľ sa domáha náhrady „ušlej“ mzdy. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pre jej priznanie neboli splnené zákonné podmienky, pretože žalovaný sťažovateľa poučil o tom, že je jeho povinnosťou dať sa zaočkovať, sťažovateľ tak napriek tomu neurobil – zo strany žalovaného nedošlo ku konaniu, ktorým by vystavil sťažovateľa do nebezpečenstva nákazy infekciou, a zo strany žalovaného teda nedošlo k zásahu do osobnostných práv sťažovateľa.

O podanom odvolaní sťažovateľa proti tomuto rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 4 Co 387/2013-236 z 30. októbra 2013 tak, že tento ako vecne právny potvrdil a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Sťažovateľ sťažnosť doručení ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 387/2013-236 z 30. októbra 2013 odôvodnil tým, že tento rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, je založený na nesprávnom právnom posúdení veci a nesprávnom vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania. Sťažovateľ argumentoval tým, že pracovná zmluva je uzatvorená, len čo sa účastníci dohodli na jej obsahu, čo sa v prípade sťažovateľa stalo v momente, keď sťažovateľ vyjadril svoj súhlas s ponukou žalovaného – žalovaný listom z 8. júna 2006 navrhol sťažovateľovi uzatvorenie pracovnej zmluvy na miesto ekonóm – špecialista v rámci odboru ekonomiky a prevádzky v záchytnom tábore v Humennom s tým, že s prijatím do pracovného pomeru sa počíta v prvej polovici augusta 2006, a požiadal sťažovateľa, aby sa vyjadril, či má o tento pracovný post záujem (návrh). Sťažovateľ listom z 15. júna 2006 túto ponuku prijal a súčasne požiadal žalovaného o zaslanie pracovnej zmluvy (prijatie návrhu). Žalovaný listom z 18. júla 2006 oznámil sťažovateľovi, že s prijatím na pracovné pozície sa počíta v prvej polovici augusta 2006 a očakáva sa pridelenie príslušnej tabuľky zo sekcie systemizácie a mzdovej politiky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Tým podľa názoru sťažovateľa mu vznikol pracovný pomer u žalovaného od 16. augusta 2006 na pracovné miesto ekonóm – špecialista. Napriek tomu žalovaný sťažovateľovi dodnes pracovnú zmluvu na podpis nezaslal. Tieto skutočnosti (t. j. ponuku žalovaného a jej prijatie sťažovateľom) vyplývajúce zo sťažovateľom predložených listinných dôkazov krajský súd do úvahy nevzal a nijako sa s nimi ani nevysporiadal. Pretože pracovný pomer sťažovateľa u žalovaného vznikol 16. augusta 2006, bol žalovaný povinný pridelovať mu prácu a sťažovateľovi vzniklo i právo na mzdu od tohto dňa. Pracovný pomer založený pracovnou zmluvou z 29. novembra 2006 bol iným pracovným pomerom, pretože išlo o pracovnú pozíciu odborný referent špecialista – ekonóm, na ktorú sa vyžaduje stredoškolské vzdelanie. Pokiaľ krajský súd považoval za vecne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa i pokiaľ ide o zamietnutie žaloby v časti nemajetkovej

ujmy, nevzal do úvahy výpoveď svedka J. L. (vedúceho záchytného tábora v danom čase), ktorý uviedol, že režim očkovania v tábore bol taký, že pracovníci po uplynutí skúšobnej doby boli zaočkovaní buď svojím lekárom, alebo služobným lekárom vakcínou, ktorú dodal zamestnávateľ, pričom tábor žiadal úrad o skoršie zaočkovanie, ale pokyn bol, že až po uplynutí skúšobnej doby. Žalovaný vakcíny zamestnancom dodal v skutočnosti až po 1. marci 2007 (t. j. v čase, keď pracovný pomer sťažovateľa so žalovaným dojednaný pracovnou zmluvou z 29. novembra 2006 zanikol). Navyše aj tento svedok potvrdil, že žalovaný sťažovateľovi neuložil povinnosť sa zaočkovať. Z toho je zrejmé, že žalovaný vystavil sťažovateľa ohrozeniu zdravia a života. Tým boli splnené podmienky aj na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch o to viac, že pre tento druh nároku sa nevyžaduje ani vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah je objektívne spôsobilý osobnostné práva fyzickej osoby ohroziť.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 387/2013-236 z 30. októbra 2013 tým, že tento rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, je založený na nesprávnom právnom posúdení veci a nesprávnom vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania.

Krajský súd odôvodnil rozsudok č. k. 4 Co 387/2013-236 z 30. októbra 2013 takto:

„Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnutú vec v medziach a z dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP, rozsudok verejne vyhlásil za použitia

ust. § 211 ods. 2 a § 156 ods. 3 OSP, keď dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav potrebný na právne posúdenie veci a vyvodil z neho i správny právny záver. Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti návrhu, ako aj na opodstatnenosť tvrdení odporcu z hľadiska skutočností, ktoré uvádzali na svoju obranu (§ 120 ods. 1, 4 OSP), zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 132 OSP dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správny právny záver o nemožnosti súdu zasahovať do zmluvnej voľnosti subjektov pracovnoprávných vzťahov a o nepreukázaní konania odporcu zasahujúceho do osobnostných práv navrhovateľa. Prvostupňový súd na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia Zákonníka práce a Občianskeho zákonníka, ktoré aj správne vyložil a svoje dôvody vedúce k nevyhoveniu návrhu aj náležite v súlade s § 157 ods. 2 OSP odôvodnil.

... pokiaľ ide o odôvodnenie odvolaním napadnutého rozhodnutia a skutočnosť, že podľa názoru navrhovateľa sa súd prvého stupňa nevysporiadal s aplikáciou s vecou súvisiacich právnych noriem, odvolací súd konštatuje, že navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadnu podstatnú skutočnosť majúcu za následok úvahu o prípadnej vade v procesnoprávnom postupe prvostupňového súdu, resp. o prípadnej nesprávnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa s prihliadnutím na obsah odvolania ako prvoradou otázkou zaoberal posúdením, či súd prvého stupňa svojím postupom neodňal odvolateľovi možnosť konať pred súdom, keď odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie každý taký závadný postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnemu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania. Súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú podľa jeho názoru pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu. Rovnako je postačujúce uviesť, ktoré právne normy na vec aplikoval a prečo nie je závadným postup súdu, ak v odôvodnení rozhodnutia neuvedie, ktoré právne normy uvádzané účastníkmi nepoužil. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní právny základ rozhodnutia, postačuje pre záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné

právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). V danom prípade prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci a výsledky vykonaného dokazovania. Závery, ktoré prijal, primerane vysvetlil. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva jednostrannosť a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd má za to, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa v dostatočnej miere uviedol, v čom spočíva podstata argumentov účastníkov majúcich pre vec podstatný význam a s okolnosťami, medzi účastníkmi spornými sa dostatočne skutkovo a právne vypořiadal.

Vzhľadom na vyššie uvedené s poukazom na poslednú úpravu petitu návrhu na začatie konania potom odvolací súd konštatuje, že z konania pred súdom prvého stupňa iný, než napadnutým rozsudok vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci, a to pokiaľ ide o všetky časti petitu návrhu.

V časti návrhu o uloženie povinnosti odporcovi uzavrieť s navrhovateľom pracovnú zmluvu na navrhovateľom požadované pracovné miesto odvolací súd uvádza, že vznik zmluvy v pracovnom práve predpokladá splnenie troch základných právnych skutočností, ktorými sú návrh, prijatie návrhu a vzájomná zhoda vôle subjektov. Z ustanovení Zákonníka práce vyplýva, že zmluva (dohoda) dojednaná podľa príslušných ustanovení pracovnoprávnych predpisov je uzatvorená, len čo sa účastníci dohodli na jej obsahu. Princíp zmluvnej voľnosti v pracovnom práve vyjadruje mieru slobody zmluvných strán v pracovnoprávnych vzťahoch,. Subjekt sa sám slobodne rozhodne, či a s kým bude kontrahovať a akým obsahom naplní svoju kontraktáciu s iným. Obsahový rámec zmluvnej voľnosti spočíva v slobode výberu zmluvného partnera, uzavretia zmluvy, určenia obsahu zmluvy, skončenia zmluvy a výberu zmluvnej formy. Z uvedeného je zrejmé, že podľa pracovného práva pracovný pomer vzniká na základe pracovnej zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu založeného na zásade zmluvnosti. Vzhľadom na uvedené s poukazom na poslednú úpravu petitu návrhu na začatie konania odvolací súd má zhodne s názorom súdu prvého stupňa za to, že mu nemožno vyhovieť a poskytnúť tak súdnu ochranu

uplatnenému nároku nemajúcemu oporu v hmotnom práve. Všeobecný súd svojím rozhodnutím nie je oprávnený do zmluvnej voľnosti subjektov pracovnoprávných vzťahov spôsobom požadovaným navrhovateľom zasahovať. Zvolený petit návrhu na začatie konania odvolací súd preto vyhodnotil za nedôvodný a v tejto časti sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to pokiaľ ide aj o časť nároku na zaplatenie rozdielu v mzdovom ohodnotení navrhovateľa ako nároku závislého od prvej časti petitu (§ 219 ods. 2 OSP).

V časti návrhu o zaplatenie nemajetkovej ujmy navrhovateľovi sa odvolací súd totiž plne stotožňuje po stránke skutkovej aj právnej s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku v tejto časti o nepreukázaní protiprávneho konania odporcu, resp. konania, ktorým by vystavil navrhovateľa a jemu blízke osoby do nebezpečenstva nákazy, na základe čoho možno konštatovať, že žiadnym spôsobom nezasiahol do osobnostných práv navrhovateľa. Odvolací súd uvedené konštatuje vychádzajúc z dikcie ust. § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na domáhanie sa upustenia od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti a na odstránenie následkov týchto zásahov, ako aj na poskytnutie primeraného zadostučinenia, či náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, má fyzická osoba nárok až preukázaním existencie neoprávnených zásahov iného subjektu do práv tejto osoby. Z obsahu preskúmaného spisu existencia takéhoto konania odporcu najmä v intenzite požadovanej vyššie uvedeným ustanovením rozhodne nevyplýva, keď i podľa názoru odvolacieho súdu odporca splnil svoje povinnosti v tomto smere poučením navrhovateľa o potrebe očkovania s tým, že voľba konkrétnej vakcinácie a spôsob a rozsah jej podania je záležitosťou navrhovateľa v súčinnosti so svojim všeobecným lekárom s následným nárokom navrhovateľa na preplatenie tohto lekárom realizovaného úkonu pod následkom nároku zamestnanca na náhradu škody spočívajúcu vo vynaložených nákladoch na očkovanie. Uvedený postup prenášanie nákladov na zabezpečenie ochrany zdravia pri práci zo zamestnávateľa na zamestnanca nepredstavuje. Nedošlo tak k naplneniu ani základnej skutkovej podstaty ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého dôvodu nárok na priznanie nemajetkovej ujmy vzhľadom na dikciu ods. 2 tohto ustanovenia, prichádzajúcu do úvahy pri zásahoch intenzívnejšieho charakteru s intenzívnejšími dôsledkami, argumentujúc dôvodnosťou nároku na nemajetkovú ujmu len v prípade kumulatívneho splnenia dvoch zákonných podmienok, a to ak samotné

zadosťučinenie podľa ods. 1 nepostačuje, a ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, je vylúčený.“

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Tak ako konštatoval aj krajský súd v rozsudku č. k. 4 Co 387/2013-236 z 30. októbra 2013, všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa, že krajský súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, k záveru, že táto argumentácia v sťažnosti sťažovateľa neobstojí. Krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v odvolaní nastolil. Vysvetlil, z akého dôvodu dospel k záveru o tom, že žalovanému nebolo možné uložiť sťažovateľom v petite jeho návrhu požadovanú povinnosť uzatvoriť so sťažovateľom pracovný pomer a z tohto dôvodu zaviazat' žalovaného ani na náhradu mzdy a osobného ohodnotenia, ako aj to, ktoré predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za sťažovateľom tvrdenú nemajetkovú ujmu vyžadujúcu priznanie jej náhrady v peniazoch neboli splnené. Krajský súd neponechal bez povšimnutia odvolacie argumenty sťažovateľa, ktoré majú pre vec podstatný význam. Odôvodnenie jeho rozhodnutia preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Sťažovateľ vo vzťahu k rozsudku krajského súdu ďalej tvrdil, že je založený na nesprávnom vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, keď podľa jeho názoru bolo v konaní vykonanými dôkazmi preukázané, že medzi účastníkmi došlo ku vzniku pracovného pomeru, ako aj to, že konanie žalovaného bolo neoprávneným zásahom do osobnostných práv sťažovateľa, pričom podľa presvedčenia sťažovateľa pre vyhovie jeho žalobe v časti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa nevyžaduje vznik následku na osobnosti poškodeného.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Okresný súd aj krajský súd vo svojich rozhodnutiach vysvetlili, ako výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotili a z ktorých dôkazov vyplynuli ich skutkové závery. Iba to, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu vyjadrený v napadnutom rozsudku nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jeho sťažnosti.

Všeobecné súdy sú v občianskom súdnom konaní sporovom viazané návrhom žalobcu (v tomto prípade sťažovateľa), ako aj vymedzením skutkových okolností v návrhu, na základe ktorých sa domáha rozhodnutia súdu (rozsah súdnej ochrany). Sťažovateľ

sa v konaní vedenom pred okresným súdom domáhal uloženia povinnosti žalovanému ako zamestnávateľovi uzatvoriť pracovný pomer so sťažovateľom ako zamestnancom na funkciu ekonóm – špecialista k 16. augustu 2006, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Takto formulovaná žaloba sťažovateľa bola žalobou o plnenie. Podľa § 80 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva. Krajský súd pri rozhodovaní vychádzal (ako to vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia) z toho, že (aj) pracovnoprávne vzťahy sú ovládané zásadou zmluvnej voľnosti, t. j. z princípu, podľa ktorého nikoho nemožno nútiť (ani rozhodnutím súdu), aby zmluvu uzatvoril (samozrejme, okrem prípadov, keď povinnosť zmluvu uzatvoriť vyplýva zo zákona). Pokiaľ sa sťažovateľ domáhal uloženia povinnosti žalovanému zmluvu uzatvoriť, takto formulovanému návrhu sťažovateľa nebolo možné vyhovieť, rovnako ako nebolo možné potom vyhovieť (vychádzajúc zo skutkových okolností v návrhu) ani uloženiu povinnosti žalovanému zaplatiť sťažovateľovi mzdu a osobné ohodnotenie z pracovnoprávneho vzťahu, ktorého založenie malo byť dôsledkom uzatvorenia pracovnej zmluvy na základe príkazu okresného súdu. Pokiaľ sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu svoje skutkové tvrdenia pozmeňuje tak, že ku vzniku pracovného pomeru medzi ním ako zamestnancom a žalovaným ako zamestnávateľom už došlo, potom týmto jeho tvrdeniam nezodpovedá sťažovateľom v konaní pred všeobecnými súdmi uplatnený petit jeho návrhu.

Neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby je iba zásah, ktorý je protiprávny, pričom žalobca je povinný v konaní preukázať, že k zásahu do jeho osobnosti došlo. Tak ako konštatoval aj krajský súd, sťažovateľ túto skutočnosť v konaní nepreukázal, pretože žalovaný si svoje povinnosti, pokiaľ ide o predchádzanie ohrozenia infekciou, splnil tým, že poučil sťažovateľa o potrebe očkovania, pričom voľba konkrétnej vakcinácie a spôsob a rozsah jej podania je vecou sťažovateľa, hoci jej náklady znáša žalovaný.

Neobstojí ani argumentácia sťažovateľa, podľa ktorej pre vyhovenie návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sa nevyžaduje preukázanie nastúpenia následkov neoprávneného zásahu na osobnosti poškodeného. Preukázanie objektívnej

spôsobilosti zásahu porušiť osobnostné práva síce postačuje pre vyhovenie nároku na poskytnutie morálnej satisfakcie (pokiaľ bola jeho neoprávnenosť preukázaná), avšak priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vyžaduje preukázanie vzniku následku v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom na osobnosti poškodeného (aj § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka ustanovuje ako jedno z kritérií pre určenie výšky takejto náhrady závažnosť vzniknutej ujmy). Pritom dôkazné bremeno na preukázanie vzniknutých následkov na osobnosti poškodeného v konaní znáša žalobca (sťažovateľ následok tvrdeného zásahu v konaní nepreukázal).

Pokiaľ preto krajský súd dospel k záveru, podľa ktorého sťažovateľovej žalobe nebolo možné vyhovieť, nebol tento jeho postup svojvoľný či arbitrárny a stotožňuje sa s ním aj ústavný súd.

Za tejto situácie ústavný súd konštatuje, že rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 387/2013-236 z 30. októbra 2013 nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2014